

นวัตกรรมแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบ BANGPAKONG MODEL ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางปะกง

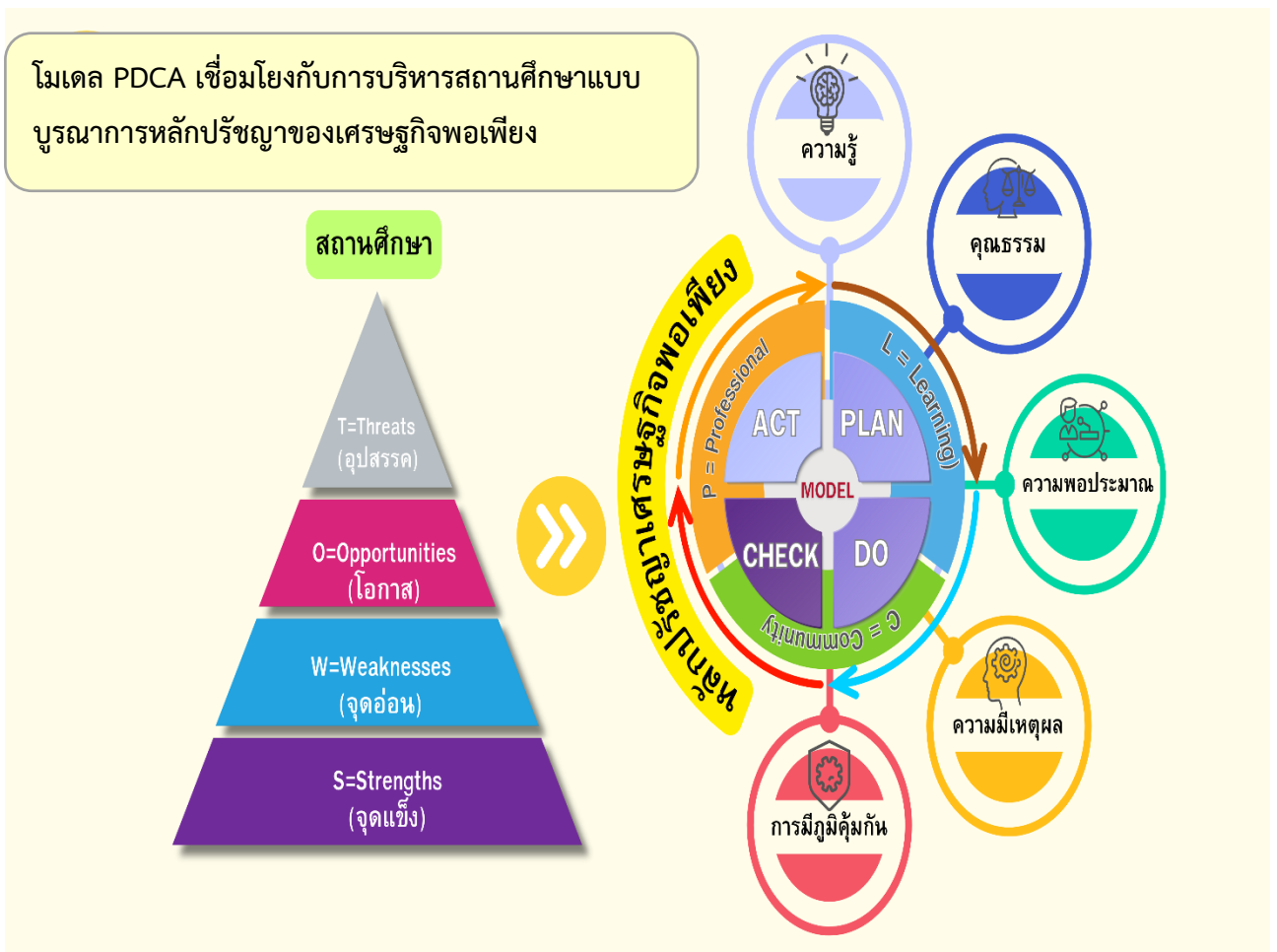
โมเดล PDCA เชื่อมโยงกับการบริหารสถานศึกษาแบบ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การบริหารจัดการสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร และบุคลากรของสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ SWOT การดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวิเคราะห์ / พิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคภายใต้กรอบแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม เพื่อนำผลจากการวิเคราะห์นี้มาจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อำเภอบางปะกง สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาเข้าใจถึงสถานการณ์ในปัจจุบันของสถานศึกษาตนเอง โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และการเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น

การเชื่อมโยงการบริหารเชิงคุณภาพสู่สถานศึกษา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสถานศึกษา

จุดแข็ง

1. ครู ทุกคนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน
2. มีวิทยากรสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่หลากหลาย
3. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายรองรับความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการ

โอกาส

1. สำนักงาน สกร.มีนโยบายที่ชัดเจน ทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้
2. สำนักงาน สกร.ระดับจังหวัด มีนโยบายสอดคล้องกับนโยบายหลักของกรมส่งเสริมการเรียนรู้
3. สถานศึกษามีนโยบายสอดคล้องกับนโยบายจากต้นสังกัด

จุดอ่อน

1. ขาดความชำนาญทักษะด้านกระบวนการจัดกิจกรรม
2. สถานศึกษา บุคลากรไม่จบการศึกษาตามสายงานที่สอน
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของครูผู้สอน

อุปสรรค / ความเสี่ยง

1. มีการปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย ส่งผลให้ ครู กศน.ตำบล มีภาระงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้การจัดกิจกรรม กศน.ตำบล ไม่ต่อเนื่อง
2. ภารกิจของ ครู กศน.ตำบล มีมากขึ้น นโยบายเร่งด่วนในระยะเวลาจำกัดส่งผลให้การปฏิบัติงานได้ไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

วิสัยทัศน์

ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษา มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ

1. มีระบบบริหารจัดการ เพื่อมุ่งจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม
2. จัดและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ ในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในด้านการศึกษาพื้นฐานการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถเรียนรู้ได้จากสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้ด้วยตนเอง
4. สร้างและกระจายโอกาสการเรียนรู้โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทั่วถึงทุกพื้นที่
5. สร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นกลไกในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำให้ครอบคลุมพื้นที่
6. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดสังคมฐานความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาสากลผ่านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
7. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้มีคุณธรรมนำความรู้และมีทักษะการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดระบบการติดตามและประเมินผล
8. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
9. จัดและส่งเสริมให้ประชาชนนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเองและสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า

เป้าประสงค์

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสทางการศึกษา ระดับการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
2. ประชาชนได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมี กศน. ตำบล และแหล่งเรียนรู้อื่นๆในชุมชน เป็นกลไกในการจัดการเรียนรู้
3. ประชาชนได้รับโอกาสการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
5. ชุมชนและทุกภาคส่วน ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

6.บุคลากรของหน่วยงานและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึง

7.สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการและการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ
อัตลักษณ์ : คิดเป็น รักการเรียนรู้

เอกลักษณ์ : หลากหลายกิจกรรม นำความรู้ สู่วิถีพอเพียง

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการ PLC ซึ่งเป็นการรวมตัวกัน ร่วมมือ ร่วมใจ และ ร่วมเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแล สนับสนุน โดยร่วมกันพิจารณาผลการวิเคราะห์ SWOT แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และระดมสมองเพื่อหาแนวทางในการเสริมจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ใช้ประโยชน์จากโอกาส และรับมือกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น โดยยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในกระบวนการ PLC นี้ บุคลากรจะร่วมกันพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้าง หลักสูตรที่เน้นการพึ่งพาตนเอง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า หรือการพัฒนาโครงการที่ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนและชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการ PLC นี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนา อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พร้อมหาแนวทางและข้อเสนอที่ได้จากกระบวนการ PLC ให้แก่สถานศึกษาต่อไป

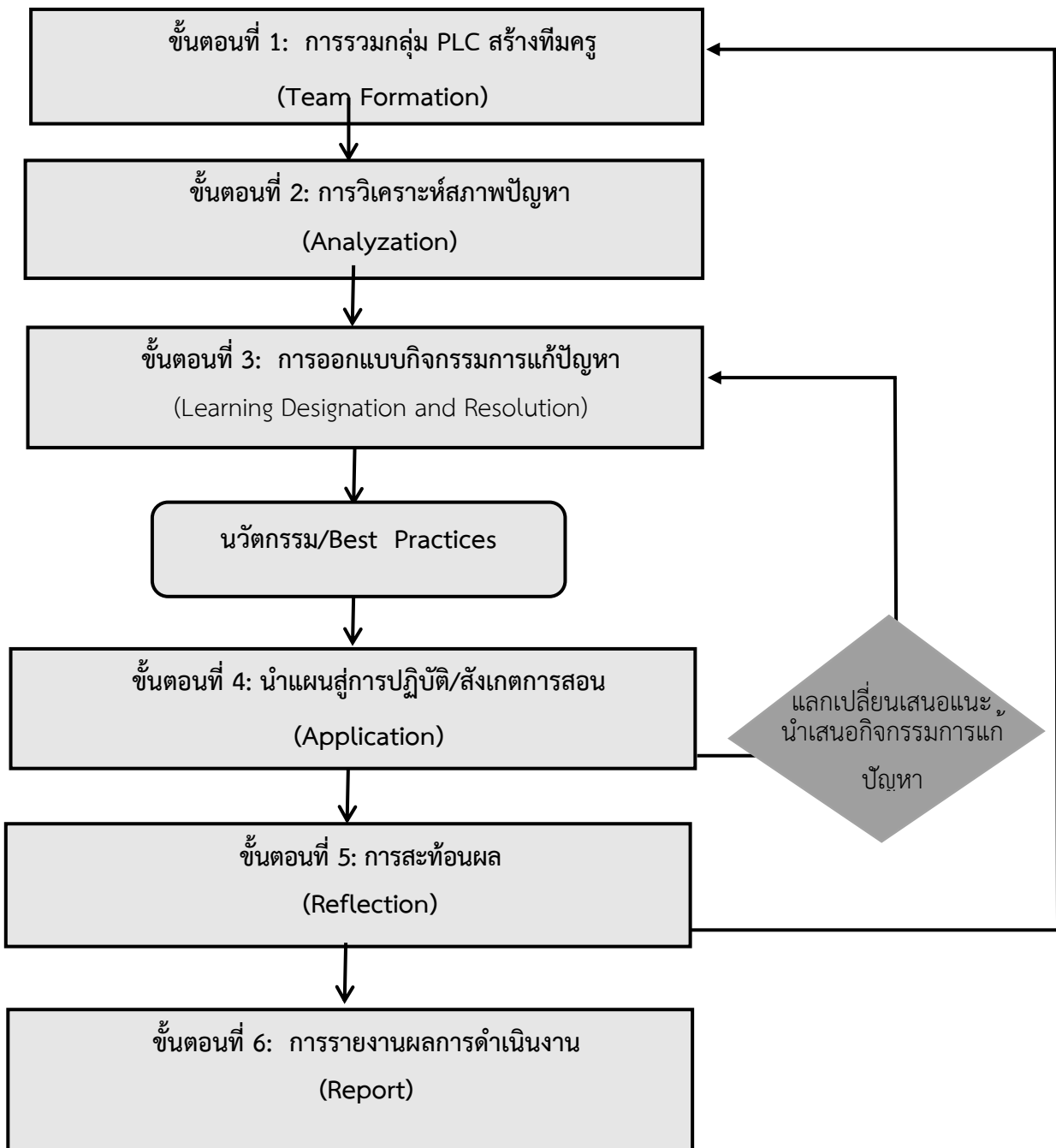
กลยุทธ์

1. จัดและส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. พัฒนาการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดเป็น
3. พัฒนาสมรรถนะครูให้มีศักยภาพทางการเรียนรู้ในการจัดกระบวนการการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. ยกระดับการจัดการศึกษาอาชีพ และฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่เส้นทางอาชีพ
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียน/ผู้รับบริการ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต
6. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นของชุมชนโดยน้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” สู่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
7. พัฒนาคุณภาพการบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร
8. ผนึกกำลังภาคีเครือข่ายจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและงานการศึกษาต่อเนื่อง
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียน/ผู้รับบริการ มีความรู้ เรื่อง Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียน/ผู้รับบริการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารด้านอาชีพเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

สถานศึกษาได้นำแนวทางและข้อเสนอที่ได้จากกระบวนการ PLC จะถูกนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผ่านวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยในแต่ละขั้นตอนของ PDCA จะมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ดังนี้:

1. Plan (วางแผน): สถานศึกษาจะวางแผนการดำเนินงานโดยใช้หลักความพอประมาณในการกำหนด เป้าหมายและการใช้ทรัพยากร ใช้หลักความมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกัน ด้วยการวางแผนรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

2. Do (ปฏิบัติ): ในขั้นตอนการปฏิบัติ บุคลากรจะดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยใช้ความรู้ที่ถูกต้องและ ทันท่วงที ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และมีคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมใน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. Check (ตรวจสอบ): สถานศึกษาจะประเมินผลการดำเนินงานโดยพิจารณาว่าเป็นไปตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และมีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างไร

4. Act (ปรับปรุง): จากผลการประเมิน สถานศึกษาจะนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน พัฒนาแนวทาง การบริหารให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น และเตรียมพร้อมสำหรับการวางแผนในรอบ ต่อไป

ภายใต้การบริหารสถานศึกษามีการเชื่อมโยงทั้งสามส่วนนี้ (SWOT, PLC, และ PDCA) ภายใต้กรอบของหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้การมีคุณธรรม นำความรู้ ผ่าน 4 มิติ คือ

ความสมดุลใน 4 มิติคือ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สู่ 3 ศาสตร์แห่งการพัฒนาในสังคมไทย คือศาสตร์ ชาวบ้าน ศาสตร์สากล และศาสตร์พระราชา เพื่อน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชการที่ 10 สู่การปฏิบัติ

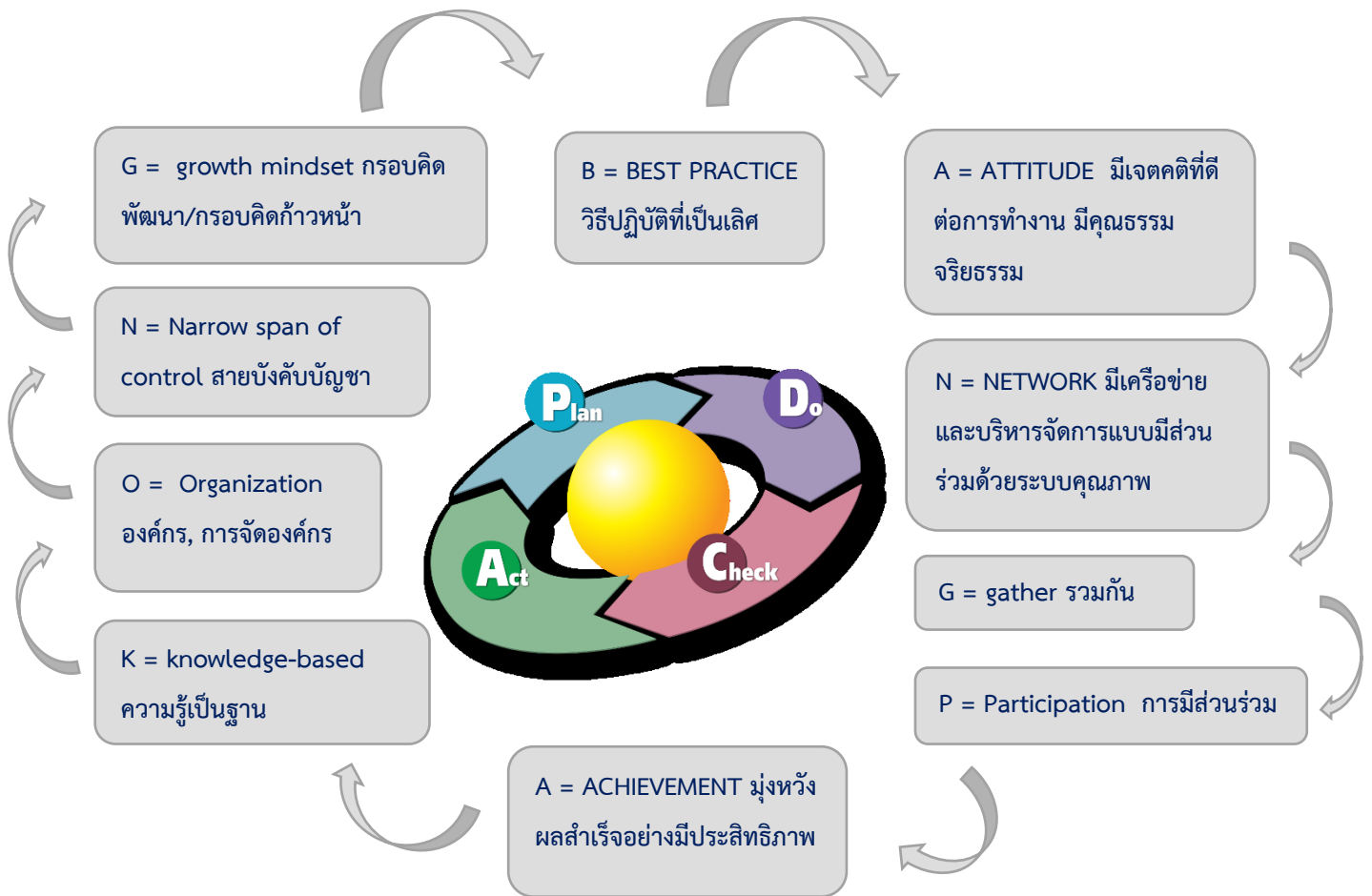
การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3. มีงานทำ – มีอาชีพ 4. เป็นพลเมืองที่ดี

ในทุกขั้นตอน ผลลัพธ์ที่ได้จะไม่เพียงแต่พัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้น แต่ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้อย่างมั่นคง สร้างความยั่งยืนในการพัฒนา และเป็นแบบอย่างใน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงให้กับนักเรียนและชุมชนอีกด้วย

BANGPAKONG MODEL

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เป็นนวัตกรรมที่คิดค้นและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อสร้างสรรค์ให้ทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณที่ดีในการทำงาน มีความสุข สู่เป้าประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

BANGPAKONG MODEL

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

B = BEST PRACTICE วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

A = ATTITUDE มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีคุณธรรม

N = NETWORK มีเครือข่ายและบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบคุณภาพ

G = gather รวมกัน

P = Participation การมีส่วนร่วม

A = ACHIEVEMENT มุ่งหวังผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

K = knowledge-based ความรู้เป็นฐาน

O = Organization องค์กร, การจัดองค์กร

N = Narrow span of control สายบังคับบัญชา

G = growth mindset กรอบคิดพัฒนา/กรอบคิดก้าวหน้า